

“...TENDRE L'ULL MÉS GRAN DEL VENTRE...”

Quantes voltes de petits, sobretot en les hores del menjar, prompt a donar una ullada al plat de qui és al costat, per controlar i veure si al plat de l'altre era més ple del nostre.

O, a segons de les circumstàncies, les ocasions i les situacions donar una ullada a la condició de un germà o de un amic per confrontar si la d'ell és millor o pitjor de la nostra. El proverbi o la manera de diure naix, materialment, de aquella habitud que tenen, sobretot el petits, de mirar al plat de l'altre, i en manera particular quan se fa la distribució de coses bones o de dolços, per veure si la quantitat o la porció de l'altre és més gran, i conseqüentment per reclamar, amb la convicció, generalment falsa, que al plat nostre n'hi havia més poc de aquell del costat. Això portava la mare o altra persona gran a la conclusió, en to de resbofia: *“Tu sés lo sòlit, tens l'ull més gran del ventre”*.

En altres temps, capitava, que si u mirava al plat de l'altre era per una forma de bramosia, sobretot en una generació que, desgracia-

dament, havia patit la fam, i també si la fam no hi era més restava aquella tendència a ésser “angullionis”, “bramits”, que portava a volguer i a se fer posar al plat més del què era necessari o del què u podia menjar, i a la fi lo menjar avançava al plat: era per això que alguns teniven l'ull més gran del ventre.

Avui aqueixa locució no és més en ús amb el significat originari, perquè de menjar no manca més a ningú. La manera de diure s'és conservada amb altres significats, i sobretot amb un sentit metafòric i en l'àmbit de la moralitat. En aquest cas la bramosia i la fam material són substituïdes de l'arribisme, del desig desordenat i exagerat de la riquesa, i de l'ambició de volguer i arribar a posseir més del què mos fa menester.

Doncs, mentre primer i al temps passat el referiment primari de aquesta manera de diure era lo menjar, avui, en aquesta era moderna dominada del consumisme, el referiment és més allargat i prevalentment en l'àmbit de les

riqueses i dels béns més materials. I sense un mínim de respecte a les condicions dels altres. Basta veure tot lo que gitem a la ronya, que amb el tot el que giten, nosaltres que nos considerem lo pòpul “civilitzat”, milions de persones no moririven més de fam al món.

I en aquest àmbit, tenim de reconèixer, si solament hi reflexim una mica, que un poc tots tenim *“l'ull més gran del ventre”*.

Vito Loy